

סדר קדשים | מסכת חולין ל"ח - מ"ד
פרשת קרח | כ"ב - כ"ח בסיון תשפ"ו (13-7 ליוני 2026)

מזן התלמוד

סדר קדשים, מסכת חולין לט, ב'

הנהו טייעי דאתו לציקוניה, יהיב דיכרי לטבחי ישראל. אמרו להו: דמא ותרבא לדידן, משכא ובישרא לדידכו. שלחה רב טובי בר רב מתנה לקמיה דרב יוסף: כי האי גוונא מאי?

טייעי - ערבים

דמא ותרבא - דם וחלב

משכא ובישרא - עור ובשר

הסבר: סוחרים ערבים הגיעו לעיר ציקוניה, ונתנו לשוחטים יהודים לשחוט את האילים שלהם, כשהם לוקחים לעצמם את הדם והחלב לעבודה זרה, ומשאירים את העור והבשר לשוחטים. בעקבות זאת נשאלה השאלה האם מותר לעשות כך.

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל
הנתנים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
יוציאם מצרה לרוחה

ומאפלה לאורה
ומשעבוד לנאלה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

שבוע הספר העברי

חפשו אותנו **תלמוד ישראלי** בדוכני ידיעות ספרים
בירושלים ותל אביב

דף ל"ח: איסור מכוח המחשבה

האם ניתן לגרום לכך שבהמה תהיה אסורה לאכילה, בכוח המחשבה בלבד?
במשנה שבדף זה נחלקו התנאים האם מותר לשחוט בהמה עבור גוי עובד עבודה זרה. **תנא קמא** סבור ששחיטה זו כשרה, ואילו **רבי אליעזר** סבור שהיא פסולה. מדוע? מסביר רבי אליעזר, שבזדאי אותו הגוי מכון במחשבתו ששחיטת הבהמה תהיה לשם עבודה זרה, ולכן המחשבה הזו פוסלת את השחיטה. על כך משיב לו **רבי יוסי** ואומר: אמנם קרבנות יכולים להיפסל אם חושבים בזמן שחיטתם מחשבות לא מתאימות - אבל רק מחשבתו של השוחט עצמו יכולה לפסול אותם, לא מחשבה של מישהו אחר. אם כן, קל וחומר שבהמות רגילות, שאינן קרבנות, לא יפסלו בגלל מחשבתו של אדם אחר. לכן מותר ליהודי לשחוט עבור גוי, וגם אם הוא יכון לשם עבודה זרה, אין זה פוסל את השחיטה.

דף ל"ט: סרוב לקבל מתנה

מאחר שבדרך כלל אדם אינו מתנגד לקבל דברים, אפשר להקנות מתנה לאדם בלי שידע ממנה, כי חז"ל אמדו בדתו, שבזדאי הוא מוכן לקבל אותה. מעשה בראובן שהחליט לתת ללוי מתנה מקורית: עבדים פגועים. ראובן ביקש משמעון שיעזב בעבדים עבור לוי. הדבר נודע ללוי אך הוא לא הגיב. כאשר רצו להביא אליו הביתה את העבדים, אמר לוי: אל תביאו אותם, אני רוצה בהם. למי שזכים העבדים? זו שאלה שנותרת בספק. מדוע? כי אין יודעים

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
ועטרם בכתר ושועה ובעטרת נצחון.
ויקים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם."
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם: כניסת שבת: 19:10 יציאת שבת: 20:29	ניו יורק: כניסת שבת: 20:10 יציאת שבת: 21:22
ישראל ת"א: כניסת שבת: 19:26 יציאת שבת: 20:31	גרמניה: כניסת שבת: 21:07 יציאת שבת: 22:53

חברותא

מתפללים

לקראת עשרת ימי תשובה, נכנס המורה יהודה לכיתה ט', ואמר להם שהוא מציע להם דרך כיצד נכון להתנהג בעשרת ימי תשובה. הוא מציע שכל התלמידים ישאירו את הטלפונים הסלולאריים שלהם סגורים בבית בין ראש השנה ליום כיפור, ובכך גם לא יבזבזו זמן בטלפון, גם יימנעו מלשון הרע ורכילות, וגם יתעלו מבחינה חינוכית ורוחנית. ההצעה שלו גרמה לדיון סוער בכיתה.

מצד שני

חלק מהתלמידים אמרו שזה דבר שהם לא מסוגלים לעמוד בו. הם זקוקים לטלפון ומשתמשים בו כל הזמן, וזה לא מעשי לבקש מהם לסגור אותו לכמה ימים. הם מוכנים לעשות דברים אחרים בעשרת ימי תשובה, אך לא לוותר על הטלפון.

מצד אחד

חלק מהתלמידים אמרו שזה רעיון מצוין ואתגר גדול, לנסות להתנתק מהטלפון לכמה ימים, להקדיש את הזמן והכוחות לדברים שקשורים לימי התשובה, ולהימנע מבזבז זמן ועיסוק בשטויות שיש בטלפון.

...ואה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שונים

מן ההיסטוריה

העלאת עצמות החיד"א לישראל

החיד"א, רבי יוסף חיים דוד אזולאי, תלמנפטר ונקבר בליבורנו שבאיטליה. בשנת תשט"ז, 150 שנה לאחר פטירתו, החליט הרב יצחק ניסים, הרב הראשי לישראל, להעלות את עצמותיו לקבורה בארץ ישראל. יחד עם ד"ר שלמה אומברטו נכון (רופא איטלקי יהודי) הקימו את אגודת נאמני יד החיד"א. בשנת תש"ך בסיוע נשיא המדינה יצחק בן צבי הועלו עצמות החיד"א לירושלים, העיר בה נולד, והוא נקבר בהר המנוחות בתאריך כ' אייר. בישראל טיפלה בקבורה של העצמות משלחת של כמה רבנים חשובים, ביניהם היו הרב לניאדו, ורבי יצחק אבוחצירא, וכן הרב מרדכי אליהו אשר התבקש על ידי הרב ניסים לעסוק בקבורת החיד"א, ולאחר פטירתו נקבר גם הוא לידו. מעל קברו של החיד"א נבנה "אווהל יד החיד"א", שמאפשר לעלות לקברו ולהתפלל על יד שני קבריהם.

ציון החיד"א בהר המנוחות בירושלים (Wikipedia, Yeudameir)

על המפה | העיר העתיקה בירושלים

העיר העתיקה בירושלים היא האזור העירוני הקדום של העיר, הכולל את השטח המוקף בחומות, ואת הר ציון ועיר דוד שמחוץ לחומות. היא מחולקת לארבעה רבעים: יהודי, מוסלמי, נוצרי וארמני, וכיום חיים בה כ-39,000 בני אדם. ראשיתה של העיר העתיקה היא בתקופה הכנענית, בה נקראה יבוס. דוד המלך כבש אותה והפך אותה לבירתו, ושלמה בנה בה את בית המקדש. מאז נחשבת ירושלים למקום הקדוש ביותר ליהודים. לאורך ההיסטוריה עברה ירושלים תהפוכות רבות ושלטו בה עמים שונים, שהשאירו בה את רישומם ואת המבנים שהקימו, ביניהם החומות המקיפות את העיר היום, שהוקמו בשנת 1537 בידי סולימן הראשון, סולטן האימפריה העות'מאנית דאז.

שער יפו, ירושלים (Wikipedia, יעל י)

חיד"א של מושג

החיד"א

החיד"א הוא כינויו של הרב יוסף חיים דוד אזולאי, אחד מגדולי ישראל שחי במאה ה-18. היה ידוע כפוסק ומקובל, וכתב ספרים רבים. יצא למסעות ארוכים ברחבי העולם בתור שד"ר - שלוחא דרבנן, כדי לגייס כספים לטובת היהודים היושבים בירושלים, וכך נפגש עם קהילות רבות והותיר עליהן את חותמו. בשנת 1772 יצא למסע האחרון, הגיע לאיטליה והשתקע שם. הוא נפטר בליבורנו שבאיטליה, ו-150 שנה לאחר פטירתו הועלו עצמותיו לארץ ונקברו בירושלים.

הימים
לוח
אבות
אבות
אבות

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות בציור ומתי יום פטירתו?
- 2 באיזה תפקיד שימש הרב?
- 3 איזה ספר מחזיק הרב?
- 4 איזה ספר מחזיק הילד?
- 5 מה הקשר בין הרב לשיבה שמאחוריו?
- 6 התבוננו היטב בציור - יש בו פרט אחד לא נכון - מהו?

מי אני? |

1. ישיבה ברובע היהודי בירושלים.
2. הוקמה בשנת 1923 בעקבות בקשת "הבן איש חי".
3. נקראה על שם הנדבן יוסף אברהם שלום.
4. נחשבת לאחת הישיבות האיכותיות והמובילות.
5. בין בוגריה רבנים ואישי ציבור בולטים רבים.

חידה!

מי מבין הדמויות הבאות מופיעות בספר איוב?

1. אליפז התימני
2. יוחנן הגדי
3. בלדד השוחי
4. אלעזר החורני
5. צופר הנעמתי
6. קרן הפוך
7. יובב השמשוני

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

1969
ה'תשכ"ט

1967
ה'תשכ"ז

1948
ה'תש"ח

1947
ה'תש"ז

1939
ה'תרצ"ט

1897
ה'תרנ"ז

5323
ה'תרמ"ג

1500
ה'רמ"א

1492
ה'רמ"ב

4900
ה'רמ"ב

4800
רש"י

4650
רבי סעדיה גאון

510
ימי הביניים

29
תקופת הראשונים

סדר קדשים | מסכת חולין | דף ל"ט - מ"ד

האם כשהוא שתק בהתחלה הוא רצה את העבדים, ומיד קנה אותם, ואחר כך הוא התחרט, אבל אי אפשר להתחרט אחרי שקונים. הצד השני הוא שאולי הוא מתחילה לא רצה את העבדים, אך הוא לא אמר כלום עד שרצו להביא אותם אליו, אבל בעצם הוא לא קנה אותם מעולם.

דף מ': אין אדם אוסר דבר שאינו שלו

אחד הדינים הנלמד בדף זה הוא: "אין אדם אוסר דבר שאינו שלו".

דוגמאות אחרות לדיון זה: אדם שעבד עבודה זרה, שעמד על שפת נהר והשתחוה לשלולית מים שנקותה בשפת הנהר, כאילו היא עבודה זרה - לא אסר את המים, מפני שהם אינם שלו. אך אם הוא לקח את המים בידיו, הוא קנה אותם לעצמו, ולפיכך אם אחר כך הוא השתחוה למים, אסור להנות מהם, כדין עבודה זרה.

דף מ"א: מדוע אסור לשחוט מעל הים?

המשנה אומרת שאסור לשחוט מעל הים או מעל הנהר, זאת מפני שהיו עובדי אילים שהיו עובדים עבודה זרה למים, וצורת העבודה זרה שלהם הייתה לשחוט בעלי חיים מעל הים ומעל הנהר, כאילו הם מקריבים להם קרבנות, לכן תיקנו חז"ל שיהודים לא ישחטו מעל ימים ומעל נהרות כדי שלא יראה כאילו הם מקריבים קרבן לעבודה זרה, חלילה.

דף מ"ב: "טרפה"

"טרפה" הוא בעל חיים שמפני מחלה או פגם בבריאותו, אינו יכול להאריך ימים. את סוגי המחלות הגורמות שבהמה שלוקה בהם היא טרפה, מסר ה' למשה רבנו בהר סיני. בעל חיים שהוא טרפה, שחיטה אינה מועילה כדי להתיר לאכול את בשרו, וגם אסור לשטות את החלב של בהמה טרפה.

דף מ"ג: בדף זה מוזכר איוב. מי היה איוב?

בספר איוב מסופר שאיוב היה איש צדיק שה' הרשה לשטן להביא עליו יסורים קשים, כדי לנסות אותו האם ימשיך להאמין בה' למרות כל הקשיים. איוב איבד את בנו ואת רכושו, ונחלה במחלה שגרמה לו לסבל רב. למרות זאת לא איבד את אמונתו, ובסופו של דבר התגלה אליו ה' והשיב לו כפלים מכל מה שאיבד. בדף זה אומרים חכמים שאיוב המשיך לחיות בדירה נס, למרות שבדירה הטבע היה אמור למות ממחלתו, משום שה' לא הרשה לשטן להמית אותו. אולם מכיון שהיה זה נס, אין ללמוד מכך שגם בהמות שיש להן מחלות דומות יכולות להמשיך לחיות, אלא הן נחשבות טרפות.

דף מ"ד: פה ראוי להתנהג

יש דברים שמותר מעיקר הדיון לעשות, אך אין ראוי לעשותם. לדוגמה: דין שהובא לפניו דין תורה בין שני אנשים, על אודות שדה מסוים, זה אומר: השדה שלי, וזה אומר: השדה שלי. הדין חקר, בדק ופסק, שהשדה שייך לראובן. אם ראובן רוצה למכור את השדה, מעיקר הדיון מותר לדין לקנותו ממנו, אבל אמרו חז"ל שראוי שהדין לא יקנה את השדה, כדי שלא יאמרו שהדין פסק שפלוני צודק כדי שהוא ימכור לו אחר כך את השדה בזול. התלמוד מביא מעשה ברבי חסדא, שהיה בודק בכורות בהמה. אם אין בהם מום - הם קדושים בקדושת קרבן ואסור להשתמש בהם, אך אם יש בהם מום, הם חולין. כשרב חסדא היה פוסק שבכור מסוים הוא בעל מום, ולכן הוא חולין, הוא מעולם לא קנה את הבכור מבעליו, כדי שלא יחשדו, חלילה, שהוא פסק שהבכור בעל מום, כדי שייכל לקנות אותו בזול.

דבר תורה

בניגוד לתפיסה הרווחת, היהדות אינה נרתעת ממחלוקות; אדרבה, עולמה של תורה בנוי על "מלחמתה של תורה" - אותו חיכוך תמידי בין דעות השואף לברר ולזקק את האמת. בתוך הלהט של בית המדרש, הניגודים הם אלו שיוצרים את האור, וזוהי כוונת חז"ל באמרום ש"תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם" - השלום האמיתי אינו שתיקה מאולצת, אלא הרמוניה בין קולות שונים המאחדים סביב מטרה נעלה. אולם, התורה משרטטת קו גבול דק וחשוב: המבחן הוא במוקד המחלוקת. כאשר המחלוקת נסובה סביב הנושא - בירור ההלכה או חיפוש האמת - היא מחלוקת "לשם שמיים" שסופה להתקיים. אך ברגע שהדיון מוסט מהעניין אל האדם, מהתוכן אל הפרט - כפי שעשה קרח בהתקפתו על משה - זהו סימן מובהק לכך שהמניע אינו בירור האמת, אלא רדיפה אחר דברים אחרים.

שאלות השבוע

- למה אסור לשחוט מעל הים?
- האם מותר לשטות חלב של בהמה טרפה?
- מה היה סופו של איוב?

בין הפתורים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציון את מס' העלון עליו אתם עונים.* כפינקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי

- הרב מרדכי אליהו זצ"ל אשר נפטר ב- כ"ה בסיון תש"ע.
- הרב הראשי הראשון לציון לארץ ישראל.
- הרב מחזיק בספר שו"ת שחיבר: "מאמרי אליהו".
- הילד מחזיק בספר סיפורים על מעשיו של הרב: "אביהם של ישראל".
- הרב אליהו למד בצעירותו בישיבת "פורת יוסף".
- על קיר הישיבה כתובה הכתובת "רחוב חיד"א". ישיבת פורת יוסף לא שכנה בכתובת הזו.

מי אני? ישיבת פורת יוסף
חידה 1, 3, 5, 6

